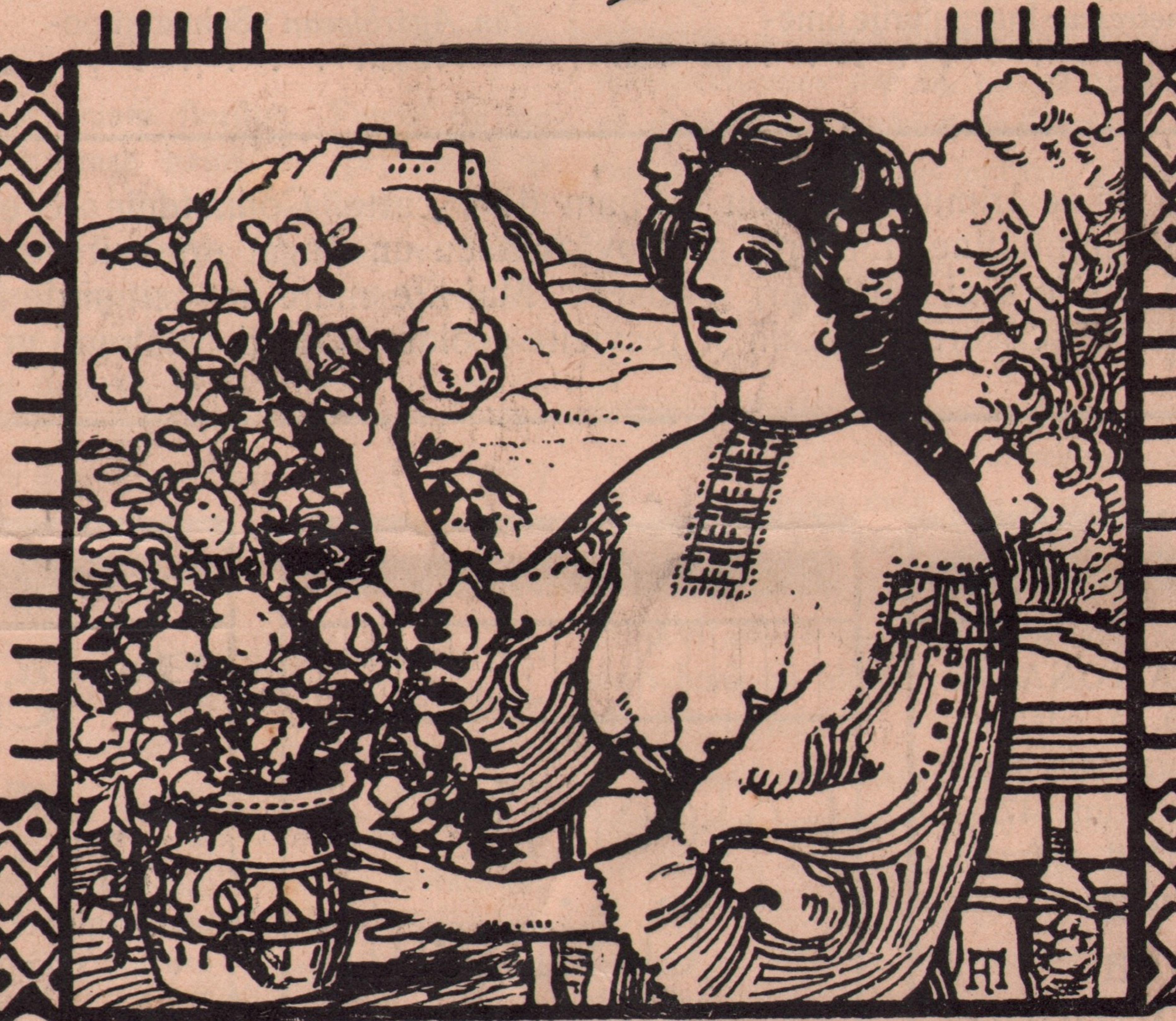

COSINZEANA

revistă literară
ilustrată săptămânală

ABONAMENTUL:

PENTRU AUSTRO-UNGARIA:

{ Pe un an cor. 12:-
Pe $\frac{1}{2}$ an cor. 6:-
Pe $\frac{1}{4}$ an cor. 3:-
Pe 1 lună cor. 1:20

PENTRU STRĂINĂTATE:

{ Pe un an cor. 20:-
Pe $\frac{1}{2}$ an cor. 10:-
Pe $\frac{1}{4}$ an cor. 5:-
Pe 1 lună cor. 2:-

Redacția și Administrația în Orăștie—Szászváros.

„Librăria Națională” S. Bornemisa

Orăștie—Szászváros

Cele mai noi cărți literare!

<i>Dragoslav</i> : Volintirii, nuvele, cor. 1·80
<i>Fogazzaro</i> : Misterul Poetului, roman 1·80
<i>Culina</i> : Carte de bucate 3—
<i>Catina</i> : Proba cucerirei Silistrei 2—
<i>Dr. Grünfeld</i> : Viața sexuală „ 1—
<i>Dr. Sterian</i> : Cum putem mări cantitatea de viață 1·50
<i>Achimescu</i> : Nuvele alese 1—
<i>Demetriad</i> : Visul lui Ali 2—
<i>E. Farago</i> : Copiilor 1·25
<i>Demetrescu</i> : Începuturile omenirii 0·50

<i>A. Cazaban</i> : Între femeie și pisică, nuvele 1·50
<i>E. Lovinescu</i> : Aripa morții, roman 1·80
<i>N. Beldiceanu</i> : Chilia dragoștei, nuvele 1·50
<i>V. Eftimiu</i> : Cocoșul negru 2·50
<i>Wells</i> : Primii oameni în lună „ 0·80
<i>Locusteanu</i> : Cincizeci figuri contemporane 2·50
<i>Apostolescu</i> : Istoria literaturii moderne 0·20
<i>Ion Agârbicean</i> : Schițe și povestiri 2—

Cele mai noi cărți literare!

Pentru porto să se trimită deosebit 20 bani de-o carte. Comandele se execuță cu cea mai mare promptitudine. Librăria e provăzută cu un bogat depozit de cărți literare, și la dorință procură și cărți care îi lipsesc. Mai are mare depozit și de hârtie de cancelarie și pentru scrisori, cerneală și revizite școlare. Cereți catalogul gratis și franco.

„LIBRĂRIA NAȚIONALĂ”
S. Bornemisa, a edat un splendid tablou național, tipărit în colori, în mărime 47/59 cmetri, reprezentând mareața clipă istorică:

Intrarea
lui Mihai Viteazu
în Alba-Iulia, la 1599.

E o foarte frumoasă po-
doabă pentru oricare casă ro-
mânească și e cel mai bun
cadou, ce se poate face la orice
prilejuri. Prețul unui exemplar
e cor. 2·50, franco. La o
comandă de 10 exemplare, se
trimit franco, pentru numai
21 coroane. — Cereți-l dela

„LIBRĂRIA NAȚIONALĂ”
S. BORNEMISA
ORĂȘTIE—SZÁSZVÁROS

Colecțiile „Cosinzenii”

de pe anul I. și II. se
pot comanda dela adminis-
trăția revistei pentru
:: suma de cor. 15— ::

Abonații noștri noi, care doresc
să aibă revista noastră dela în-
ceput, le capătă amândouă colec-
țiile pentru suma de 13 coroane.

**Horea,
Cloșca,
Crișan.**

cei trei capi ai revoluției țărănești din 1784, i-a tipărit într'un splen-
did tablou colorat, după portretele originale dintr'un muzeu, „Li-
brăria Națională” S. Bornemisa,
și i-a pus în vânzare pentru suma de cor. 2·50 franco; și cor. 2·75
franco recomandat.

Cei ce doresc să aibă o
icoană națională
în casă, care să le vorbească de
una dintre cele mai dureroase pa-
gini ale neamului nostru, să comande
acest tablou, care e unic în
felul lui și e vrednic să stea pe
păretele oricărei case românești.

La o comandă de 10 exsem-
plare se trimit franco recomandat
pentru numai 21 coroane, în loc
de cor. 27·50. A se comandă la

„LIBRĂRIA NAȚIONALĂ”
S. BORNEMISA
în ORĂȘTIE—SZÁSZVÁROS

COSINZGANA

REVISTA LITERARA ILLUSTRATA · REDACTOR SEBASTIAN BORNEMISZA.

ANUL III.

ORĂȘTIE, 15 Iunie n. 1913.

Nr. 24.

Dela New-York la Niagara.

EUGEN VANCU

Eram la începutul lunei florilor. Parcul de pe malul Hudsonului îmbrăcase haină de primăvară și arbuștii erau împodobiți cu ghirlande galbene. Cireșii pitici, donați de guvernul japonez, plantați pe dâlma unde se înalță mauzoleul impozant al lui Grant, general renumit din războiul de secesiune, își desfăcuseră petalele lor trandafirii și dădeau împrejurimei un aer de poezie și liniște.

Râul măestos era plin cu vapoare mari și cu luntri de pescari, ce poposeau în mijlocul său. Aproape de mal odihneau iahturi luxoase și personalul de echipaj lucră la curățirea și înzestrarea lor.

Misiunea noastră era împlinită și priveam cu sentimente ciudate la vapoarele ce alergau la vale grăbindu-se spre largul mării. Steagurile lor fălfăitoare ziceau par că un ultim adio malurilor verzi. Peste câteva zile vom respiră și noi aerul sărat al oceanului, dar înainte de a ne imbarca pentru bătrâna Europa, ne hotărîram a vizită și cataractele renumite ale Niagarei.

Prietenul T. primise tocmai în zilele aceste o ilustrată din Cleveland unde eram invitați să ne întâlnim cu o societate mai mare de Români la Buffalo și de acolo să plecăm împreună la Niagara Falls. Însă chiar pe vremea aceasta începură acele ploi torențiale, care în câteva minute prefac în râuri străzile N.-Yorkului, și astfel amânând excursiunea noastră, pornirăm singuri în altă zi.

In vederea, că în 18 Mai trebuia să ne imbarcăm, cu aranjamentul bagajelor eram gata și trebuia numai să luăm cu noi paralele necesare și să facem ultima vizită la bancherii pe cari i-am molestat luni de zile cu cereri de sfaturi și bani. Urcărăm deci trenul subteran spre Wall Street și în 20 minute ajunserăm la locul dorit. În Standard Oil Ci Building luarăm liftul expres pentru etajul al 43-lea și mai curând de cinci minute eram în fața omului, care reprezentă firma „Ladenburg & Co“. După câteva cuvinte convenționale expuserăm scopul venirei noastre. Regrete în dreapta,

regrete în stânga, în sfârșit aşezărăm frumoșii dolari la buzunar și pornirăm la vale cu aceeaș viteză cu care urcarăm. Lifturile americane sunt foarte perfecte și manipulațiunea simplă, așa că accidentele sunt aproape cu desăvârsire eschise, însă trebuie să te obișnuiești cu repezeli din astfel de înălțimi, căci altfel ai simțul boala de mare.

Terminul excursiei îl puseserăm ca pe mâine-zi, în 12 Mai. Dimineața la ora fixată care cu „eleveted“-ul care cu „subwag“-ul ajunserăm la gara „New-York Grand Central“.

Plimbându-te în jurul acestei gări, nimic nu denotă că e una dintre cele mai importante gări din Statele-Unite. Nu vezi fumul locomotivelor, nu auzi sgomotul și fluerul lor, nici semnale de sosire sau plecare. Gara propriu zisă e cu două etaje sub nivelul străzii, și numeri luminați electric arată pe la diferite intrări ciasul plecării trenurilor.

Când ne urcăm facem involuntar comparație între vagoanele noastre și cele americane, și constatăm, că ale noastre sunt mai comoade și merg mai lin. Drept că avem fiecare fotoliul său care se învârtă într'un picior, ca cetatea din poveste și poți privi în toate direcțiunile prin ferestrele mari, sau să-ți întorci spatele dacă nu-ți convine mutra vis-a-viului, însă nu poți aprinde o țigareta și nu-ți poți lungi picioarele după plac peste trei șezuturi, spre pildă, sau chiar să te culci, după cum o faci în Europa. Hamacurile pentru bagajul de mână încă sunt mititele și o cutie de pălării de dame la nici un caz nu ar putea încăpea în ele.

Dacă vrei să fumezi o țigareta, ai voie să ieși pe platforma dela capătul vagonului. Nu e însă plăcut, căci petrișul și volbura de praf aruncată de roțile vagonului îți intră în ochi, iar hainele se umplu de praf și fumigine.

Linia ferată duce timp de $\frac{1}{2}$ ceas pe sub „Park Avenue“ și abia după aceea, la stațiunea „Harlem River“ iasă la lumina zilei trecând după scurtă vreme pe malul stâng al fluviului Hudson.

Depărtarea dela N-York la Niagara Falls e de 740 km. și expresul îl parcurge în 8 ore, alergând cu

o vitează cam de 90 km. pe cias, vitează normală americană.

Companionii noștri de călătorie sunt americani. Fisonomile lor sunt c'am sarbede, atât la femei cât și la bărbați; părul roșcat, ochii suri și tenul plin de pistru, ceeace denotă perfect tipul anglo-saxon. Figurile sunt uscătive. Cu cât înaintăm spre Nord, fețele rase dispar tot mai mult, și mustețele se fac tot mai mari. Pe malul sudic al lacurilor celor mari dominează încă mustețele tunse englezaste, la malul nordic, în Canada se afirmă mustața franțuzască, fiind coloniștii cea mai mare parte francezi. Sicul damelor newyorkane dispare și face loc unui gust cam nemțesc.

Limba de conversație e cea englezescă. Streinul care emigrează în America, ușor ia obiceiurile americane, vorbește cu predilecție englezescă și dă strajnic pe Americanul. Nemții în privința asta sunt mai maleabili: după șase luni își dau aerul par că ar vorbi numai strictat nemțesc.

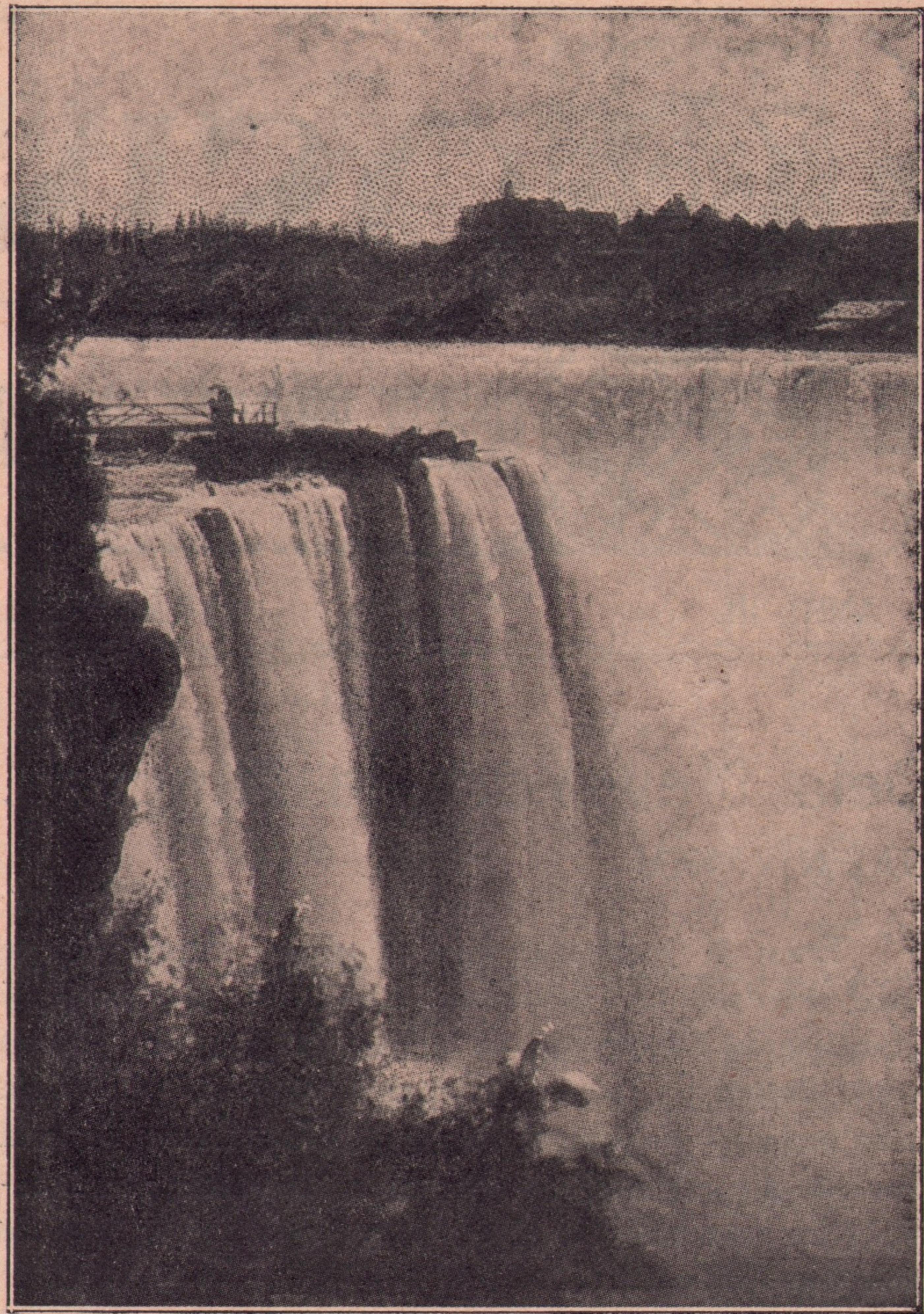
Fluviul maiestos, lat ca Dunărea la Galați, curge lin printre coline acoperite cu păduri verzi, printre sate și orașele albe. Vapoare și vaporășe strătaie undele sale ducând belșugul țării spre mare, și iahturi ușoare circulă în toate direcțiunile.

Orașele prin cari trecem au nume olandeze, ca Spuyten Duyvil, Yonkers, Harlem, etc. arătând întotdeauna ca New-Yorkul, că împrejurimile acestea au fost colonizate la început de olandezi. Odată New-Yorkul se numea New-Amsterdam, după coloniștii din împrejurimea Amsterdamului. Poporul acesta vânjos a stârbit pădurile seculare, a împins prin războaie crâncene Indianii spre apusul continentului și a deschis pas de pas drumul civilizației pe căi până atunci necunoscute.

Nu peste mult părăsim malurile pitorești ale fluviului și la Albany, trecem în țara deluroasă a Irochezilor și Mohicanilor. La stânga noastră se perd în zarea albăstrie munții Catskill, pe românește ai „râului pisicei“, din cari se alimentează New-Yorkul cu apă de beut. Reservoarele și conductele cari sunt săpate pe sub fluviul Hudson, sunt unice în lume.

Țara Irochezilor și Mohicanilor e destul de monotonă, peisajul fiind întrerupt numai ici și colo de păduri rare. Săcurea a tăiat de mult pădurile seculare în cari se petreceau aventurile și bătăliile din poveștile pe cari le-am citit din copilărie. Nu mai există Ciorap de piele și a perit de mult și ultimul Mohican. Pe locurile unde odinioară Indianii dulmecau atenții urmele „fețelor palide“ și a altor inimici, trec acum lăsând adânci urme plugul de vapor. Poporul autohton a fost decimat de flinta Europeanilor, de boale și de alcohol; războiele i-au împrăștiat și puținii cari au mai rămas, au părăsit și ei viața nomadă și s-au prefăcut în fermieri pacinici. Sate nu prea sunt pe aici și orașele sunt rare. Costumul pitoresc al Indianilor asemenea dispare din ce în ce și lucrurile affirmative originale ce se vând prin prăvăliai, sunt de obicei numai imitații ieftine, fabricate în masă.

Orașul Albany e de origine olandeză și unul din-

Niagara cu podul deasupra cataractului, de pe care lumea privește extasiată căderea apei în adâncimi.

tre orașele mai vechi din America. Centrul orașului cu străzile înguste și strâmbă poartă și acum timbrul originii sale. De prezent e capitala statului New-York și are 100.000 locuitori.

Trenul trece de aici peste râul Mohawk și canalul Erie, în valea frumoasă a Mohawkului, țara Mohicanilor care pe vremuri era cea mai puternică între statele indiane. Adunarea anuală a reprezentanților poporului numiți „sachem“ se facea pe „dealul triburilor“. Puterea Mohicanilor a ajuns la culme sub domnia șefului Iosif Brant pe la anul 1750 când se uniră cele șase triburi ale Mohicanilor, Oneida, Onondaga, Cayuga și Seneca; mai târziu se mai alipă și tribul Tuscarora formând laolaltă „Uniunea Irochezilor“. Mai spre nord, către locurile mari, se află resturile tribului cel mai sălbatic numit Sioux.

Locurile de vânat ale Indianilor se întindeau până în apropierea orașului New-York. În urma războaielor continue între ei își și cu Europeanii, uniunea s'a disolvat și cei mai mulți au emigrat în Canada unde se vede că sunt mai la adăpost, căci numărul lor crește, pecând în patria veche abia mai întâlnim câte un nume de râu care mai pomenește de cei dispăruți.

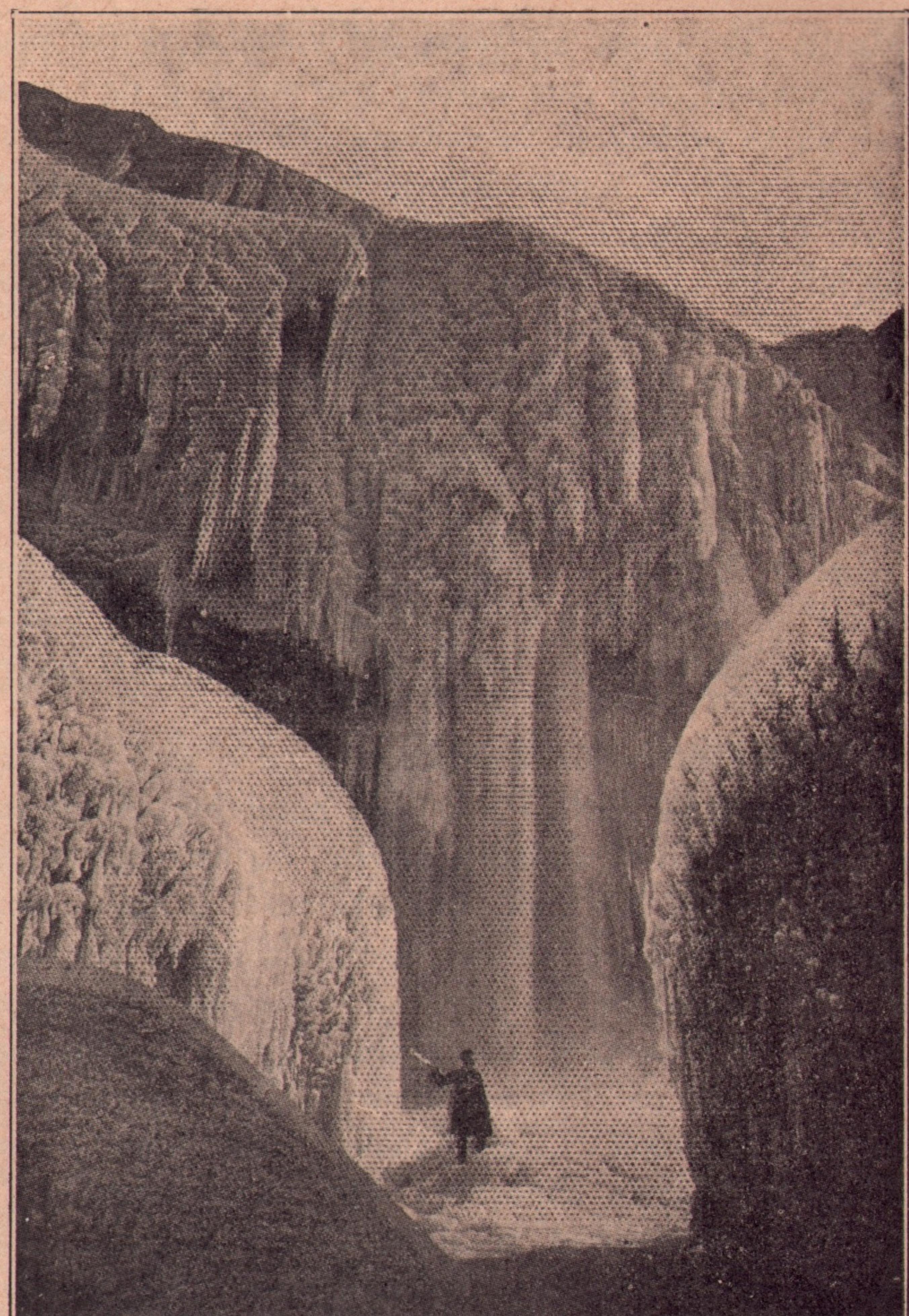
Amestecul de altfel mic cu sânge european nu a influențat decât sporadic tipul poporului. În orașul New-York doar pe scene de varietăți mai vezi câte un tip original indian. Indianii nu au fost asimilați ci extirpați.

Americanii dău cu predilecție numiri clasice orașelor lor. Așa trecem prin Roma, orașul cu 15.000 locuitori, dar foarte industrial; apoi Siracuza, situat la marginea lacului Onondaga. Are izvoare de apă sărată foarte condensată, aşa încât se folosește pentru producția en gros de sare. Aproape de orașul acesta, lângă Rochester, se zice că ar fi găsit profetul Mormonilor, Smith, tablele de metal ale bibliei sale.

Târziu, după amiazi, ajungem la orașul Buffalo, al doilea după mărime, în statul New-York, situat pe malul lacului Erie, lângă eșirea râului Niagara din lac, la 32 km. dela cascade.

Orașul își are numirea dela cîndurile de bivoli sălbatici cari înainte cu un veac păsteau pe aici. Acuma în locul acela pustiu se ridică un oraș cu 400 mii locuitori ce învederează desvoltarea repentină a Americii. Orașul se distinge prin industria de petrol. Lacul Erie îi dă o importanță deosebită, stând prin el în legătură mijlocită cu marea. Dintre locuitori c' am $\frac{1}{3}$ sunt de origine germană, după cum în genere elementul german e foarte răspândit atât în New-York, cât și alte orașe din nord.

Lacul Erie, al doilea socotind dela est spre vest, e unul din aşa numitele „lacuri mari“, cari despart Statele-Unite de Canada. Ocupă o suprafață ca jumătate din Ardeal. Navigația pe el e foarte vie, însă din cauza climei aspre e întreruptă de ghiață în lunile

Cataractul Niagara înghețat. E o splendoare să vezi în timp de iarnă grea uriașul cataract prins în sloi de ghiață lucitor și lungi de câțiva metri.

Decembrie—April. În Buffalo a fost omorât președintele Mac Kinley cu ocazia expoziției panamericane în 1901.

În gară trebuie să coborîm din express și să-l schimbăm cu un vicinal cu vagoane simple și murdare. Drumul de fier merge acum pe malul drept al râului Niagara trecând pe lângă stațiuni mici cu nume exotice și ajungem pe nserate la orașul Niagara-Falls.

Vuetul apelor se audă de departe și deasupra cascadelor fumegă nori albi de apă. Eram foarte curioși să vedem însfărșit acest fenomen unic în felul lui, și după ce găsirăm odăi convenabile în hotelul cel mai apropiat, ne grăbirăm în „Prospect park“ la malul apelor.

„Niagara“ pe care Englezii o pronunță „naieghere“ înseamnă în limba înflorită a Indianilor „tunetul apelor“, și într’adevăr, sunetul ce-l produce apă, care cade dela o înălțime de 45 metri, se asemănă tunetelor unei furtuni de vară. În intervale scurte urmează un bubuit după altul și din adâncime apă sfărâmătă în miliarde de stropi, sare în sus, se condensează în nori ce plutesc totdeauna peste cataracte și răspândesc o veșnică ploaie măruntă. În urma umezelei și vegetația din împrejurime e foarte bogată.

Mă apropiu de bariera de fier ce îngrădește marginea abisului. Vorbele nu se mai aud de bubuiturile neîntrerupte. În adâncime apă colochește în valuri de spume și se ridică par că împinsă de puteri

Un indian răpit de valuri, în clipa, când ajunge la gura cataractului Niagara.

nevăzute. Te apucă amețeala și involuntar te dai mai înapoi simțind că și cum bariera s-ar mișca și de teamă ca să nu te prăbușești în vâltoare. Te apucă groaza și un aspect adânc te pătrunde în fața puterii mărețe a naturii. O sută de metri mai jos de cascadă apa curge iarăș lină, în valuri verzui, pe sub un pod de oțel ce leagă malul american cu cel canadian într'un singur arc...

Înserează și ne întoarcem la hotel. În urma unei ploiceli temperatura a scăzut nițel și ne prinde bine un vin vechiu și ceaiul servit de negri. În New-York serviciul de chelneri nu e provăzut de „coloured people“ – oameni colorați – pe când aici se vede că au teren esclusiv ei. Rânjesc foarte prietenește dar și-e teamă vecinic că degetele lor lasă urme pe farfuriile și lingeria albă.

Dimineața ceealaltă se prezintă cu o zare înorată. Începe să ploaie. Ședem în antreul hotelului, cumpărăm din bazar vederi și amintiri, fumăm, scriem ilustrate și aşteptăm vreme mai bună. Într'asta cerul se înșeninează și un cociș se oferă să ne ducă, zicând că ni-a mai găsit un companion cu care să împărțim cheltuelile. De altfel ne face preț redus și-mi spune confidențial că nu aşteaptă ca contra-serviciu decât o țigară bună, ceea ce-i și promit. „Hand shake“, dăm mâna și târgul e gata. Facem cunoștință apoi cu „companionul“, o englezoaică căruntă și slabă, foarte decentă încât abia ni-a privit de câteva ori. O poftim cu un „please“ la locul de onoare și pornim. Sunt multe lucruri de văzut așa încât am putea petrece două zile pe aici, însă nu toate sunt interesante.

Orășelul „Niagara Falls“ nu are decât 15.000 loc. și până în vremile din urmă a trăit mai cu seamă din industria de străini, venind turiști din toată lumea să admire acest fenomen al naturii. Numărul acestora anual atinge cifra de 700.000. Acuma însă, Americanii, popor practic cum sunt, au căutat să valorizeze forța imensă ce se produce prin cădere masă de apă care se evalează la 425.000 metri cubici la minută. Au construit deci la 1 km. din sus de cataracte un motor cu turbine care produce o putere de 400.000 cai. În urma acestiei poezia vremurilor veci dispără din ce în ce și orașul se impopulează de fabrici. Pentru totuș împrejurimea cataractelor să-și poată păstra și pe mai departe originalitatea, statul atât în Canada, cât și în Statele-Unite, a declarat-o de „rezervațiune“ sau „parc national“.

Înainte de a se forma cataractele, fluviul prin insulele mici ale „caprelor“ și celor „trei surori“ se bifurcă și formează astfel cataractul mai mic, dar mai frumos, american, și cel cu mult mai mare și impozant al „potcoavei“, după forma sa, sau canadian.

Apa cataractului american se desface în căderea sa în milioane de dantele spumoase ca o perdea fantastică, învăluie stâncă pe toată înălțimea sa de 45 m. După lumina soarelui ea radiază în colorile cele mai frumoase de ultramarin și smaragd, iar părticelele microscopice de apă aruncate în văzduh produc un joc feeric de curcubeuri.

Cataractul canadian prăbușește apele sale într'o

continuă massă compactă de coloare verzue. Brațul acesta al Niagarei e și mai adânc: o naie de războiu scoasă din serviciu a fost aici dată la vale fără să atingă fundul apei. Nouăzeci de percente din apa fluviului cade peste cataractul acesta. Vuetul și norii de apă ce se ridică din adâncime se pot observa dintr-o depărtare de mai mulți kilometri. După legenda indiană cataractele îngheță două victime pe an, de fapt însă numărul victimelor, fie prin nenorociri, fie prin sinucideri, e cu mult mai mare.

Puterea fascinătoare a naturii și firea hazardoasă a multor oameni contribue mult la aceasta. Astfel echilibristul Blondin a trecut peste cataracte pe o funie întinsă, alții au încercat să-l treacă în buți căpușite. Unii dintre aceștia s-au prăpădit frângându-se butea de stânci, alții au trecut norocoși, dar și-au pierdut mintea de spaimele îndurate. S'a găsit un căpitan de marină, englezul Webb, care a încercat să treacă cataractele în not, însă acolo și-a pierdut viața.

Peste podul construit într'un arc, trecem pe partea canadiană. Nime nu ne întrebă de pasaport. Aici e situat orășelul prietenos Clifton și rezervațiunea de stat numită „Parcul Victoria“ împrejmuește râul pe o întindere de 61 hectare. Orășelul are aspect idilic. Casele în formă de vile sunt așezate în mijlocul grădinilor pline de pomi. Toți sunt în floare și par din deoserire pămătufuri uriașe albe presărate pe coastele verzi ale colinelor.

Casele sunt de obicei de lemn și au aspectul unor colivii ușoare și elegante. Cu toate acestea sunt foarte durabile și protejază prin construcția lor foarte bine contra frigului arctic ce atinge grade necunoscute la noi.

Punctul cel mai interesant pe partea canadiană este tunelul ce duce la nivelul apei și în dosul cascadei. Întrăm și trecem mai întâi prin niște odăi pline de curiozități indiane și suveniri: sunt fabricate de puțină valoare reală, dar cari se vând pe prețuri îngrozitoare. Suntem conduși la o carte mare, în care ne scriem numele spre vecinica amintire. Pe urmă domnii și damele se despart în săli deosebite unde sunt îmbrăcați în galosi și haine impermeabile, căci călătoria noastră o să ne ducă prin nori de umezeală și ploaie măruntă. În hainele acestea prea puțin potrivite pentru figurile noastre, facem o impresie burlescă de circ; galosi spre pildă sunt așa de mari încât ai putea ușor reproduce minunea apostolilor de-a pluti peste ape.

În fine se deschide liftul, numit în America „elevator“, și noi întrăm — vreo 15 persoane deodată. La o adâncime de 40 m. debarcăm. Înaintea noastră își cască gura un tunel umed, luminat numai ici-colea cu câte o pară electrică; ne prindem de mâni într'un lanț cu toții și pătrundem pe dibuite înainte. De pe tavan cad picături groase de apă. Cu cât mergem mai departe cu atât se face mai frig și dela capătul tunelului se aud bubuituri de tun.

Însfărtășit am ajuns și suntem primiți cu o larmă infernală. Ieșim pe un balcon de lemn ce tremură sub

picioarele noastre, chiar în dosul cascadei. Surprinsă privim — după puțină — împrejur, căci din luna Mai am ajuns în plină iarnă și în mijlocul unei naturi revoltate ce urlă, clocote, îți aruncă volbură de apă în ochi, în nas, în gură; apoi te cuprind nori deși ce te învăluie în niște cearșafuri umede, încât abia mai vezi pe vecin, iar de vorbit — degeaba — căci nu te înțelege și nu înțelegi pe nime. Vocea abia se aude. Zăpadă groasă acopere stâncile malului în jurul și deasupra noastră. Te apucă amețelile privind în sus și ai simțul că balconul începe să se miște cu tine.

Suntem scăldăți în apă rece, surzi și clănțărim din dinți — e bine să ne reîntoarcem. Pe aceeași cărare, pe care am venit, ne îndreptăm iarăș spre lumina zilei, uluiți de cele văzute.

Cu vr'o sută de metri mai la vale, apa e liniștită și leagănă ușor pe spatele sale uriașe, pe „fata negurilor“, un vaporăș de excursiuni, care duce publicul chiar în fața cataractelor.

Și cu toate acestea, ca multe în lume, și cataractele acestea unice în felul lor, își vor avea sfârșitul. Căci puterea de eroziune a apei este mare și piatra de var peste care se revărsă nu e una dintre cele mai dure. Astfel s'a constatat, că peatra se sfarmă încet dar continuu, și cataractele reculează în fiecare an cu 66 cm. Astfel în circa 4500 de ani, cataractele vor fi cu 3 km. mai sus decât azi și vor avea o înălțime mică cu 15 metri; vor perde prin urmare mult din maiestatea de acum. Până atunci însă mai e vreme și multe generații pot să admire încă Niagara, fără să observe calculele minuțioase ale geologilor.

Cu vizita aceasta din Canada am și esauriat aşa zicând programul nostru, căci insulele „caprelor“, „a celor trei surori“, etc. nu prezintă interes deosebit. Sunt niște conglomerate mai mult sau mai puțin numeroase de stânci, legate una cu alta prin poduri de lemn. În insula „caprelor“ sunt câteva alee frumoase și puncte de privire asupra cataractelor. Un tunel asemenea celui descris conduce și de pe partea aceasta americană în dosul cataractelor.

Obosiți și impresionați de cele văzute luăm seara trenul înapoi spre New-York unde ajungem la doua zi dimineață după o noapte de sdruncinări infernale în „sleeping-car“-urile renumite americane.

Cântec

*Nu iubesc pe fata popii,
Uite, azi curat v'o spun,
Și de nu voiți să credeți
Mâna eu pe cruce-o pun.*

*Nu iubesc pe fata popii
Înc'odată v'o mai spun,
Dar pe fata preutesii
O iubesc, ca un nebun.*

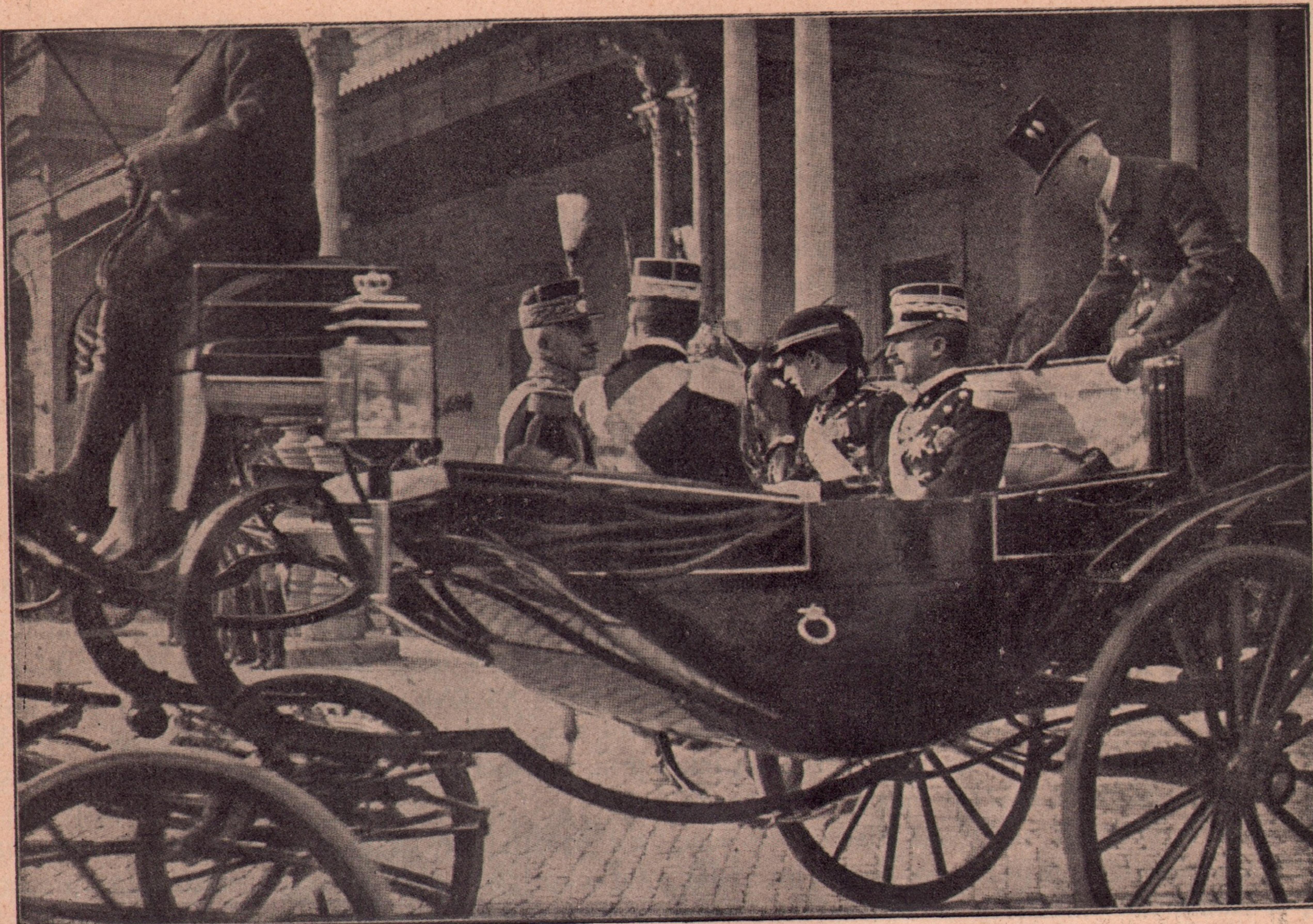
H. DĂSCĂLESCU

CĂRARE NOUĂ*

I. CHIRU-NANOV

Abătă soarele în fața casei și un stol de raze căzură pe fereastra mărună aprinzând geamul într-o volbură de lumină. Scăpărări apoi prin sticla îngăduitoare, năvăliră în odaie, țăsniră pe velină aleasă, de sub icoană, de aci săriră pe păretele alb, aprinseră și mai mult feștila candelei, se jucări prin cununile impletite din spice de grâu pârguit, înălbiră șervetele de borangic, rândutie în cuc, apoi toate razele se adună într-o trâmbă de lumină și se sparse în mijlocul tavanului, scuturându-se deasupra patului într-un praf migălos. Călin se treză și deschise ochii. O doogoare dulce vine dela sobă, văruită de curând, și un miroș moleșitor, de busuioc, cimbru, lemnul lui Dumnezeu, umple toată casa. Călin se întinse în asternut, ca după un somn lung, fără întrerupere, și-apoi sări din pat. În vremea ce se îmbrăcă, își plimbă ochii prin toată odaia, pe policioara, pe icoanele vechi: tot așa sunt! Apoi merse și se rezemă în coate de perva-zul ferestrei... A căzut puțină zăpadă de cu noapte și tot cuprinsul pare o cercă nesfârșită, presărată cu alesături albe, negre, verzi... Copacii se leagănă binisor, sub ciucurii ofânați de nea, potecile deabia se mai deslușesc într-o dungă pierdută, iar vârfurile dealurilor răsar în zarea senină, ca niște turnulețe, spuțite în năvala unui vârtej de scânteie... Și ochii lui Călin colindă fără preget: aci se duc, cu lăcomie, până în fundul depărtat, aci se întorc în ogrădă, migălind fiecare locușor... Cum a înbătrânit nucul!... i s'a uscat craca cea groasă!... Par că n-avea scorbură la rădăcină?!... Da unde or fi merii de lângă pătu?... Ce încărcați erau de sfântu Ilie și rumeni ca scăpatul! Nici gutuiul dela poartă nu mai el!... Și Călin iarăș mută privire pe poalele munților, le duce pe vârful Tuguiatului, dealungul tăpșanului repede, apoi de acolo pe făgașul, de unde năpustează, odată, târlii pe coama nemetului, gonind până'n răscracea văilor, la cișmeaua Ursului. Îl poartă gândul tot înapoia vremilor... Se vede cu ghiozdanul de pânză la șold, luptând prin grămezile de zăpadă, vede odăia școalei, mărună, întunecoasă, băieții smirna în bănci, iar părintele Sandea, cu barba lungă și încâlcită, sporovăind pe catedră. Se numără zilele, ca ieri. Uite sărbătorile, Crezul în biserică, Tatăl nostru, sfântu Petru cu examele, copiii încărcați de sărbătoare, școala împodobită cu verdeață... Cu trupul drept, fruntea sus, și ochii țintă spre ascultători, aşa spune el pe „Mioriță“, iar Oancea îl soarbe cu privirea și toată fața părintelui râde de bucurie... Se înoadă firu gândului și pe Călin îl fură mintea mai departe, în mijloc de câmp, între lanurile coapte... Bubue mașina, gonesc curelele, furnicar de femei și bărbați asudă în pleava treeratului, iar grâul rumen și bobonat curge din belșug

* Fragment din romanul social: *Cărare nouă*, ce va apărea la toamnă.

Prințipele Carol al României a făcut nu de mult o vizită familiei regale din Italia și din priejul acesta se vorbește de-o oarecare alianță între România și Italia pentru o hegemonie a celor două state în Balcani. Alianța aceasta affirmative va fi cu atât mai mult asigurată, că prințipele Carol va luă în căsătorie o fată a regelui din Italia. În ilustrația ce-o dăm noi prințipele Carol e la dreapta regelui Italiei, Victor Emanuil al III.

pe jgheaburile batozii. Se deșartă banițele cu vîrf în carul arendașului, cerguit până'n loitre, și rar vine rândul cărucioarei de alături... Se aprinde Oancea de necaz, când vede cu ce mai rămâne din munca de pe o vară, — și svârle banița desnădăjduit. Își dă pălăria pe ceafă boerul, și ridică gârbaciul, ce-l țineă pe genunchi. Oancea se apără, dar cureaua ce mare l-a plesnit în frunte și l-a dat peste cap. „Aoleo!... Căline... Anca...“, atât mai putu scoate... Călin tresări, scutură capul și-și șterse fruntea brobonată de sudoare.

Se deschise ușa încetinel și baba Anca păși pragul în vîrful picioarelor, ca și când s-ar fi ferit, să nu trezească pe cineva; dar când dete cu ochii de Călin, care se plimbă pe dinaintea ferestrei, isbucnì în voie:

„Te-ai sculat, maică?... Bine ai făcut, că toacă și popa de leturghie“.

Își lipì buzele uscate de fruntea albă a feciorului și-l măngăie pe obraz cu mâinile ei slabe:

„Ai dormit bine, maică?... Am așternut trei paturi, să fie patul mai moale.“

— Bine mamă“, îngână Călin, „fără vise. Eram tare obosit; de ieri dimineață din revărsatul zorilor și până azi-noapte târziu, vino-vino, vino-vino, cu trenul, și-acu îmi urlă capul...“

— Așa departe e Bucureștiul, maică?“, întrebă Anca, mirată.

„Departă, mamă. De aici până acolo, sunt tocmai cincisprezece poști, cu drumul de fier“.

Bătrâna dete din cap, apoi îi netezì părul, sprâncenele și iar îl sărută:

„Pupă-l mama de flăcău frumos... Călina maicii de când nu te-am văzut!...“

Călin își lipì capul de obrazul sbârcit și îngână: „De mult, mamă!...“

Anca rămase nemîscată și, dupăce înăbușì un oftat, grăi:

„Cinci ani astă vară... Dela moartea lui bietu tat-tău!...“ Urmă o tacere de câteva clipe și amândoi rămaseră cu privirile în gol. Anca duse șorțul încet și-și uscă genele înrourate, în vremece Călin îi împresură gâtul, căutând să-și ascundă ochii umezi. Își șterse lacramile pe ascuns, și gonind gândul trist, printr'o sfială, începù altă vorbă, dând curaj bătrânei:

„De acum are să fie bine de noi, mamă... Sunt inspector, am leafă mare, opt sute de franci pe lună...“

— Opt sute!“, făcu Anca, adunându-și puterile slabite și bucurându-se de bucuria feciorului drag.

Apoi Călin se duse degrabă la haina din cui și trase din buzunar ceva, întinzându-o mamă-sei:

„Îți place?!“

Bătrâna își trecù mâna peste ochi și se uită lung:

„Ce poză frumoasă!...“

Călin zâmbi:

„E mireasa mea, mamă...“

Anca deschise ochii mari, apoi deodată i se senină toată fața și isbucnì, tremurând de bucurie:

„Mireasa ta?.. așa frumoasă și îmbrăcată scump!..“

Călin plimbându-se cu mâinile în buzunar, urmă cu surâsul pe buze:

„Da mamă... E fată de ministru, învățată, deșteaptă...

— De ministru!“, făcă bătrâna și mai mirată, iar pe chip i se pecetlui tot mai multă bucurie...

După ce se uită cu deamănumul la fotografie, grăbi:

„Și aşa frumoasă, cum e aici?...“

— Mai frumoasă, mamă...

— Și blandă, cum se vede?...“

Călin țintă ochii în gol:

„Cuminte și bună... ca dumneata, mamă...“

— Mâncă-i-ar, maica, ochisorii ei frumoși!“

Apoi Anca sărută fotografie și o lipă de piept, cu mult drag.

„De Anul-nou ne logodim“, începă Călin vorba iarăș, „și în dulcele Crăciunului facem nunta... Mergi și dumneata la București, mamă, stai la noi, o să avem case mari, frumoase...“

Bătrâna uitându-se pe lângă trupu-i:

„Și vreă ea, maică?...“

— Cu toată inima... Ne suntem dragi mult unul altuia...“

Anca ridică ochii jilavi și legănă capul:

„Călina maicii, frumoasa...“

Apoi sărută pe rând: portretul și pe fecior.

„Vara, când e cald la București“, urmă Călin din nou, „venim aici la țară, în odaia astă mică și dumneata mamă, o înveți pe Adina să țeasă, să facă aleșături...“

— Cum spusești c’o chiamă, maică?“, ii luă cu-vântul bătrâna.

„Adina...“

— Ce nume scump!... Se cunoaște că e de neam mare!...“

Țintă iarăș fotografie, privindu-o iscoditoare:

„Și-i place și la țară, maică?!... aşa cucoană mare! Eu de!...“, și se uită încă odată pe lângă trupul ei zuvelcat.

Călin prinse mâna mamei și o sărută lung:

„Cine a învățat carte multă și are judecată cum-părțită, cinstește la fel pe toată lumea, căci toți avem rostul nostru pe pământ... Si Adina e învățată, mamă, și cu suflet blajin...“

Se îmbrățișă, cuprinzând între ei fotografie, iar bătrâna îngâna întruna:

„Copiii mei scumpi! frumoșii maicii...“

După câteva clipe Anca întrebă feciorul:

„Stai mult aici?...“

Călin lăsa ochii în jos, rupându-se de lângă mamă-sa:

„Nu!... Chiar azi după amiază plec la Oprișeni, am să fac o cercetare. Și de acolo trec în județul Vâlcea. Dar săptămâna ceealaltă vin iarăș, atunci o să stau mai multe zile...“

— La care Oprișeni? — intrerupse bătrâna, — co-lea peste deal?...“

— Da. S’au plâns locuitorii contra arendașului“.

Anca dete din cap, după un restimp:

„Albu!... ce câne de om!... Vai de bieții creștini!“

Insula Ada-Caleh, pe care Ungaria a incorporat-o cu patru jandarmi și un pretore în zilele trecute. Turcii, comunicându-li-se această nesocotire politică, s’au arătat indignați din cale afară de purtarea Ungurilor, cu cari ei sunt încusriți după origine.

Călin lăsa sprâncenele în jos, iar peste față îi trecu o umbră, ca un val de întuneric:

„Tot el ține moșia?!...

— Tot! și bătrâna încercă un oftat.

Li se încrucișără privirile și gândul amândurora fugi iarăs la cel dus. Dar Anca își păstră numai de căt cumpătul și răvăci vedenia, schimbând vorba:

„Atunci, mă duc să dau zor mâncării. Am făcut azimă în test, cum îți placea ție...“

Ești la vatră.

Călin îmbrăcă haina și începe să se plimbe prin casă. Vorbele bătrânei: „ce câne de om!“ îi deschise și mai mult gândul... Tot el ține moșia!... și tot asuprior!.. Bietul ta'său!... Călin scutură capul și-și trecu podul palmei peste frunte. Își rezimă coatele de policioara ferestrei și lipi tâmpla de geamul umed și rece. Stătu mult aşa, când făcă ochii mari, se deschise poarta și intrase un domn. Se duse de grabă și deschise ușa:

„Mincule! — isbucni fără veste.

— Eu Căline!“ și se îmbrățișă cu prietenie frătească.

Apoi tot Călin, după un timp:

„Dar tu pe aici, dragă?!

— Sunt medic de plasă aici, de șase luni. Am reședință chiar în Oprișeni...“

Călin îi strânse mâna:

„Nu mai ne-am văzut, de când ai ieșit din facultate...“

— Așa e! — răspunse Mincu, — am fost în Moldova doi ani, apoi în Ialomița; astfel ne plimbă statul...

— Și eu sunt...“ dete Călin să spună. Dar prietenul îi să fie vorba:

„Știi, te-au numit inspector agricol; am cetit în gazetă; felicitările mele, și să îndeplinești slujba sănătos și cu spor!“

Călin îi mulțumi, înclinând capul.

După mai multe vorbe aruncate în aducerea aminte a anilor petrecuți împreună, doctorul de plasă, urmă:

„Știam că sosești azi, pentru anchetă, și de aceea m'am grăbit, să vin, să te văd și mai mult să te vestesc, că azi, în răsăritul soarelui, tot satul se răsculase.“

Călin făcă o mișcare sfioasă și se cutremură.

„Nu te speră! — îl dumeri prietenul, — întâmplarea a făcut, ca să nu fiu eu plecat prin comune și să bag de seamă, să-i liniștesc; altfel cine știe unde ar fi ajuns lucrurile! Înconjuraseră cu toții curtea arendașului... Țin foarte mult sătenii la mine; le-am spus, să aibă răgaz până azi, că sosește inspectorul dela București, și aşa s'au liniștit“.

După o întrerupere:

„Au și dreptate. Până în Decembrie nedîșmuji!... E de ne mai pomenit cu Albu; nu vrea să știe de nimeni!...“

Călin se ridică de pe pat. Tot trupul îi tremură și fierbea de neliniște.

„Vom vedea!... Să mergem de grabă...“

Apoi mai tare:

„Mamă...“

Dar Anca tocmai intră cu azima vârsând aburi:
„Gata masa, maică...“

Fragmenț

— Dintr-o poemă: „Capitala“ —

Si-acuma, pe trotuarul pe care roua moare,
Ritmeză tăcerii triste ce crește 'n jurul meu
Un cântec nou ce mâne 'n lumina dela soare
Mă va munci 'n adâncuri și urmări mereu...

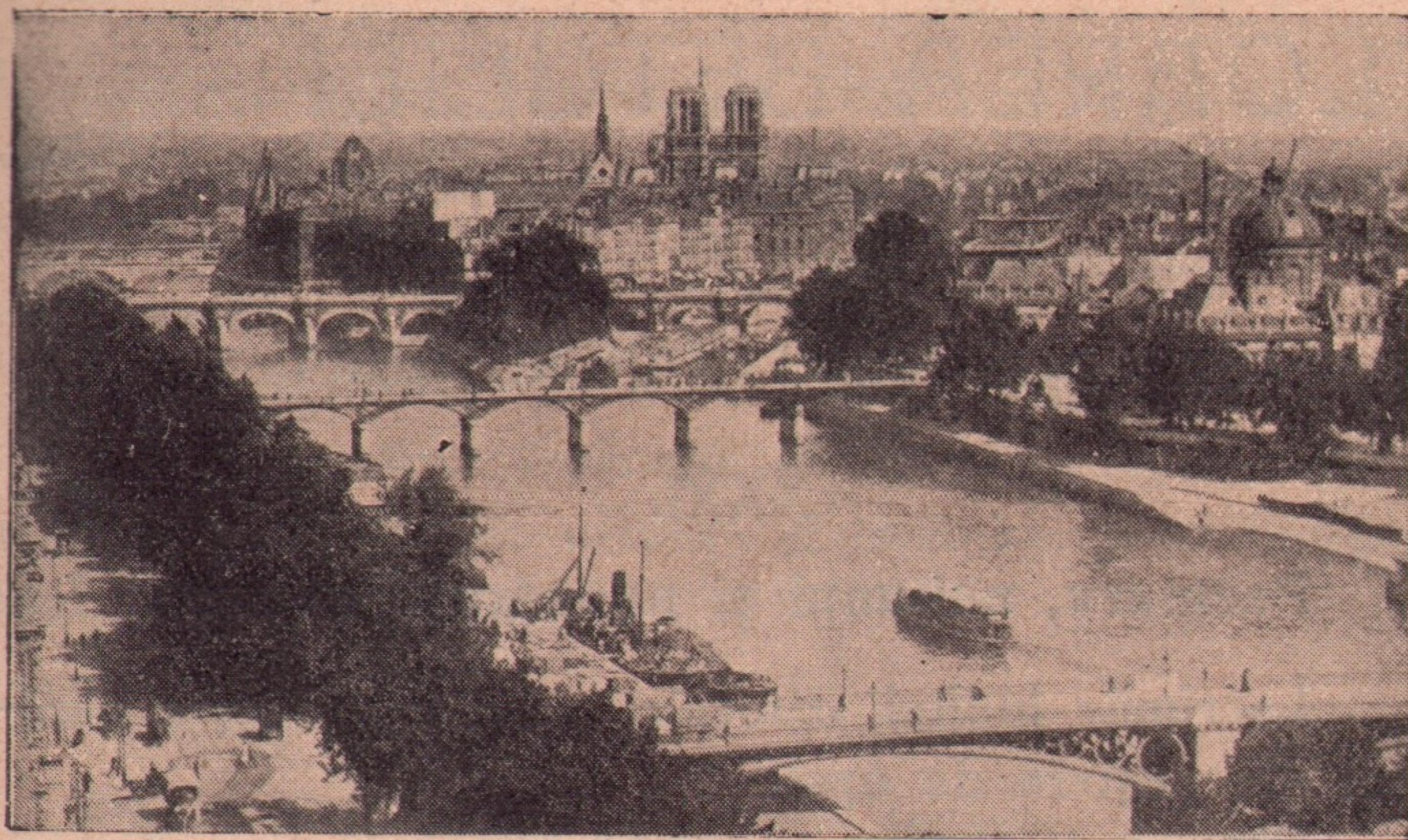
Îl spun tăcut în noapte, și nu-l mai am în minte,
Dar simt căr fi să fie și cald și grav și rar, —
Un cântec, pentru care nevoia de cuvinte
Mă întârzie pe semne pe chelul solitar...

Si doar ascult... Într-însul nu-i vorba de castele,
De paji, de castelane, de lotuși și de stele —
(Romantice motive — un stok epuizat)
— Toscinele din turnuri, azi, altă oră bat!...
Le-aud tăind în noapte cu aripi de aramă
Douăsprezece grele bătăi sfășietoare,
Ca 'ntr'o cetate unde o 'ntreagă oaste moare,
Si-o alta, nouă, 'n locu-i toscinu-alarmeii chiamă!

Si mă cufund în noapte, iar sufletu-mi perdu,
Se diluiază 'n gândul în care-am străbătut:
„Nu lotuși albi pe ape, nu paji și nici povești,
Nu prinți, și nici bătae de lună în ferești!...
Drept cadru, prins în noapte, un licurici enorm,
Ceasornicul ce strică zidirilor ce dorm;
Si umbră, și lumină de triste felinare
Si ritmuri noi și grave, bătând fără 'ncetare...
Iar suflet e mulțimea de forme ce tresă
Din noapte și lumină fantastic și barbar;
Iar suflet e mulțimea de glasuri și de vise
Ce se înalță grele și cu aripi deschise,
Voind ca să cuprindă cu-o 'ntindere 'nălțimea,
— Atuncea când în noapte visează greu mulțimea!“

...Purtând în el pe semne problemele visate
E cântecul ce 'n noapte îl simt în jurul meu
Iar mâne, în lumină, mă va munci mereu...
Îl simt cum se frământă în unde, cum îi bate
Un ceas, în depărtare, largi ritmuri cadențate, —
Si 'n întuneric, apa ce cântă și vorbește
Ce poartă și trăește un suflet omenesc,
Prin mii de guri răsuflă profund, și omenește
Mereu mai dese par că răsufilele cresc
Cu cât mai mult se duce în noaptea nesfârșită,
Ca o armată lungă, de cale obosită...

M. SĂULESCU

VIATĂ LA PARIS

PRIMEJDIA REVOLVERULUI — LUCRĂTOARELE PARISULUI
O SCENĂ DE STRADĂ

În vreme ce socialistii francezi fac propagandă antipatriotică prin cazărmi, împotrivindu-se în parlament la înarmarea Franciei, frații lor, apașii, se înarmează din ce în ce mai îmbelșugat. Buzunarele lor ascund revolvere perfectionate și stilete de oțel. Dar înarmarea aceasta ilicită se întinde în public cu o îngrijorătoare ușurință. Eri, un domn și-a ucis cumnatul cu revolverul în plină Avenue de l'Opera; alătări un scriitor de talent și-a împușcat soția; astăzi, găsesc prin zare, că un copil de paisprezece ani s'a sinucis, trăgându-și două gloanțe în inimă. Parizienii dețin astăzi, incontestabil, recordul revolverului. În nici un oraș din lume crimele sanguinare ori pasionale săvârșite cu ajutorul browningtonului, nu sunt mai număroase ca aci. În fiecare zi, arma aceasta troznește pe stradă și prin apartamente. Simplicitatea cu care au ajuns parizienii să mănuiască revolverul, e pur și simplu deconcertantă. Este aşa de ușor să ucizi! Miști numai degetul și ai suprimat o viață. Încolo, ucigașii nu-și fac griji; jurații francezi dovedesc față de ei o indulgență părintească. Iar număroasele cazuri în cari asasinii sunt achitați, constituiesc un fel de stimulent al sportului revolveresc...

Indulgența juraților și lesniciunea cu care și un copil își poate procură o armă, sunt cele două mari cauze ale neliniștitoarei recrudescențe de crime. De când ori cine are posibilitatea de a mănuși un revolver, s'a suprimat ori ce respect de viață omenească. Când doi înși nu se înțeleg, unul din ei scoate browningtonul din buzunar și trage. O detunătură mai mult vibrează în atmosferă, și pe pământ e un om mai puțin. Pe assassin, jurații îl vor achită.

Reglementarea armelor de foc s'a adus de multe ori în discuție în presa locală. Până acum ea n'a căpătat încă nici o sancțiune. Jurnalele cer ca numai armurierii să aibă dreptul să vinde revolvere, iar cumpărătorul să fie obligat să exhibe un permis de cumpărare eliberat de comisar. Numai aşa, scriu ele, ar scădea numărul cel mare al crimelor de tot felul. Căci viața devine din ce în ce mai nesigură prin case și pe străzi.

Crimele cu revolverul au ajuns azi un adevărat pericol social, aşa cum erau duelurile pe vremea lui

Richelieu. Marele cardinal însă, care era un om de o energie sălbatică și necesară, a încercat în sânge veletătile de împotrivire la ordonanțele lui. Câteva capete căzute pe eșafod, au evitat sute de dueluri mortale. Astăzi, severitatea aceasta aprigă nu mai e cu puțină, sunt însă alte mijloace de represiune. Dacă nu se vor luă, să nu ne mirăm când îi vom vedea pe oratorii din cameră interpelându-se la rândul lor cu focuri de revolver.

*

Îmi place să contemplete în amurguri, eșirea din ateliere a lucrătoarelor pariziene. Vioiciunea și grația mișcărilor, delicateța chipului, veselia ochilor lor mă încântă. Le vezi scurgându-se pe stradă în grupuri animante, apoi scoborând treptele cari duc în trenurile subpământene. Cele din urmă raze ale soarelui de iunie aprind scânteie în părul lor matăsos. Nimic nu trădează pe fețele lor obositoarea muncă din timpul zilei. În ele găsim pilda cea mai contagioasă a plăcerii de a trăi.

Ele sunt urmașele grizetelor din 1830, cărora parizienii recunoscători le-au ridicat o statuie pe bulevardul Jules Ferry. Rasa lor trăește încă în lucrătoarele din ziua de azi. Ele simbolizează delicateță, idealismul, curajul muncei, în sufletul lor setos de bine și de frumos se întâlneau în gradul cel mai înalt virtuțile femeii franceze, pe cari streinii le cunoșc așa de puțin. Cu grizetele Parisului, a dispărut o epocă duioasă, care nu avea nimic comun cu egoista îmbulzeală a zilelor noastre. Pe dinaintea ochilor mei trece viziunea modestelor mansarde cu glastare de flori, cu canari în colivii mărunte, cu uruitul mașinei de cusut însotit de glasul limpede al lucrătoarei cântând romanțele zilei. Grizetele erau virtuoase, muncitoare și vesnic mulțumite, cu o nuanță de romanticism în visele lor. Romanticismul acesta așa de poetic, lipsește în bună parte lucrătoarelor pariziene din ziua de azi. Utilitarismul aprig al veacului în care trăim îi înăbușește ori ce veleitate.

Îmi place totușă să privesc, în amurgurile calde de vară, ieșirea din atelier a fetelor pariziene. La ele găsesc simplicitate și voe bună, curajul și placerea de a trăi. În mersul lor grațios, e o distincție nativă, iar glumele lor rostite cu o voce clară, pune o notă de veselie pe străzile pline de trecători zoriți.

*

O scenă de stradă mi-a dat, acum câteva zile, prilejul să admir lipsa de logică a omeneștilor ființe.

În place des Ternes, o femeie a căzut leșinată pe trotuar. Era o femeie Tânără încă, delicată, cu față palidă și suptă de mizerie, cu mâinile mici și albe. Ne-norocita căzuse de inaniție. În jurul ei trecătorii o ajutau, conversând între ei.

„Ce păcat! — spunea o damă bătrână — că locuiesc cam departe de aici, i-aș oferi numai decât ospitalitate.

— Eu una n'aș luă în casa mea pe cea dintâi venită, răspunse cu glasul acru, o altă femeie cu infățișarea scheletică și cu ochii mici și răutăcioși.

O vânzătoare de zarzavaturi care frecă bolnava

pe frunte, se sculâ deodată și șopti vecinilor ei cu glasul misterios:

„Mă prind că e o femeie de familie bună căzută în mizerie, din cine știe ce împrejurări. Ian privește ce mâni și ce picioare delicate are. Și chipul ei e un chip de femeie distinsă. Toaleta pe care o poartă, cu toate că uzată, are aerul de a fi costat mulți bani când și-a cumpărat-o“.

La cuvintele acestea, toate femeile din popor care o înconjurau pe bolnavă, se apropiară de ea cu un interes deosebit. Mila lor crescuse. Ideia că necunoscuta suferea acum, după o vîeață de belșug, le făceau să o compătimească și mai mult. Și pe când bolnava era transportată la spital, mi-am zis fără emoție că omul cu toată lipsa lui de logică, nu e o fiară aşa de rea după cum se spune.

Căci logic e, a voi, ca persoana care a avut odată timpuri bune și pe care soarta a asvârlit-o în mizerie, să inspire tocmai ea mai puțină compătimire, decât ne-norocita ființă a cărei vîeață întreagă n'a fost decât un șir de lipsuri și de dureri. Ne-am spune, cu dreptate, că o suferință de doi sau trei ani, venită după o existență îndestulată, nu se poate compara cu o mizerie continuă și chinuitoare. Lucrul acesta nu are însă loc niciodată. Femeile din popor, desmoștenitele soartei cari înconjurau mai eri pe palida necunoscută, s'au induioșat la gândul că femeia aceea a făcut de curând cunoștință cu neagra săracie, cu săracia pe care ele o cunosc de mici și pe care întotdeauna o vor cunoaște! În loc ca ideea bunei existențe anterioare pe care i-o presupuneau streinei să le îndârjească, ea le-a induioșat, dimpotrivă.

Sentimentele bune le găsim numai în popor, în poporul simplu și resemnat. Cu cât suntem mai rafinați moralicește, cu atâta crește și egoismul nostru.

Să nu ne mândrim cu el.

Paris, Iunie.

Adrian Corbul.

Cântec

*Ti-am făurit palat
Iubirea mea pribegă,
Să te păstreze în veci,
Ca să te am întreagă.*

*Și l-am împodobit
Cu visurile mele
Și cu argint curat
Din pulberea de stele...*

*Ti-am făurit palat
Iubirea mea învinsă,
Ca să te am în veci
În sufletu-mi cuprinsă.*

*Tu să nflorești frumos
În larga-i încăpere,
Să te păstreze de-acum
Liman de măngăiere.*

I. N. PARVULESCU

FLOAREA BETULIEI

ROMAN DIN EPOCA ASIRO-BABILONIANĂ

DE: STEFAN LÁZÁR.

TRAD. AUTORIZATĂ DE: ALEXANDRU CIURA

XXXI.

— 20 —

Fecioara, nebunul și adevărații nebuni.

Lacrimile Iuditei izbucniră cum izbucnește părăiașul din peștera de opal.

Thartan intră în cort și Holofern îi zise, pe deplin liniștit:

— Chiamă-l înapoi, regret, că lucrurile s-au petrecut astfel...

Thartan răspunse:

— A plecat deja pe roibul lui...

Iudita rămase ca trăznită auzind vestea. El a plecat pentru totdeauna, rănit de moarte, deși ea nu doarise să-l rănească.

Dumnezeule, pentru ce nu l-am făcut, să înțeleagă, că acest joc desperat nu e decât o simulare! Ce s'ar fi întâmplat, dacă ea s'ar fi aruncat în brațele lui și l-ar fi sărutat, cum obișnuesc logodnicii?! Sărutul acesta ar fi fost acela al dragostii adevărate, dar ar fi avut, drept urmare, ruina Israilului.

Adonai!, cum a sărit bietul om, când a revăzut-o! Slavă Tie, Doamne, că ai dat atâta putere unei femei slabe...

Vorbele grele ale lui Salatiel îi răsunau în suflet. El credeă, că e amanta lui Holofern! Credința ei jicnită se revoltă și începă să i se deștepte și un fel de mânie, pentru gelozia lui atât de vădită...

Cum n'a putut înțelege situația ei? Cum n'a putut observă, cât de mult s'a luptat, ca să se prefacă?

Jocul acesta primejdios o obosise și era acum aproape bolnavă. Jocul era periculos, căci atâția ochi erau atântăi asupra ei, pândindu-i toate gesturile, mai ales acei ochi verzui o urmăreau cu stăruință, fixându-se și acum asupra ei, ca și când ar vrea să o ucidă.

Ea plângea, privind, pe furiș, la Bilbo. Holofern o întrebă mirat:

— Tu plângi?

— Da...

— Pentru ce?

— Deplâng clipa, în care m'am născut...

Holofern izbucni îngâmfat:

— Nu plâng. Pleacă și tu cu el!

— Nu pentru asta plâng, ci pentru că te-am văzut!

— Plângi, pentru că îl iubești pe Salatiel!

Iudita izbucni în hohote de plâns:

— Plâng, căci te iubesc și sufăr... știu foarte bine, că o să am parte numai de jale...

Holofern se induioșă, văzând-o cum plâng. O cuprinse pe după gât și o atrase înspre el.

— Nu plâng... nu plâng. Mă doare aşa de mult, când te văd lăcrimând!

O măngăie.

— Du-te în cortul tău și te odihnește. Uită tot... Mângăie-te cu gândul, că Holofern va să răzbune o femeie, căreia i s-au spus vorbe grele!

Îi mângăie mâna și obrajii; era gingeș, ca un poet înamorat.

Iudita se ridică din scaun, mulțămindu-i:

— Samas, zeul Soarelui, să te binecuvinte, căci ți-a umplut sufletul de căldură și lumină! Si să te frească de orice primejdie!

Se înclină.

— Adio, domnilor!

Vitejii o salutară, cu adânc respect, dar îndată ce ea se depărta, Bilbo sări înfuriat:

— Vă mărturisesc, pe duhurile morților, că femeea astă se știe preface, ca nimeni alta! Nu mai poate fi pe lume o altă femeie, ca să-și bată joc, în aşa mod, chiar de sentimentele ei... În întreagă tabăra babiloniană singur eu sunt cuminte și ea... dar ea e mult mai șireată și se știe folosi mai bine de mintea ei...

Holofern esclamă vesel:

— Cât e de solemn acest nebun părlit! Mă obsează cu ochii lui îndurerăți... Hei Vagao, dă-i un pumn de aur!

Nebunul răspunse posomorât:

— Nu-mi trebuie aurul, dar te rog, ascultă-mă! Înțelege-mă, că nu pot suferi pe această ovreică frumoasă, căci simțesc, că are să te piarză... Îți-o jur pe toți zeii!

Dar Holofern își bătu joc de măscăriciul întristat, căci era beat de vin și, mai ales, de dragoste. Zimbul frumoasei femei îi tulburase sufletul, încât era acum, ca un leu ferecat în cătușe.

Priviă aiurit și zimbă. Vedeă o fantomă: fața frumoasei ovreici plutea înainte-i, ca un desemn abia vizibil...

Thartan adause:

— Nu mai e o altă femeie aşa de frumoasă, în lumea întreagă!

— Nu mai e alta! — repetă ceialalți conducători, ca să-i facă voia lui Holofern.

Bilbo râse cu amărăciune:

— Fecioara! Vergura din Betulia!

Holofern spuse, zimbind:

— Vezi, Bilbo, ai spus adevarul, cu toate că îndrudi batjocuri murdare. Femeea aceasta e chiar virtutea întrupată!

Si întorcându-se spre comandanți, adause:

— De-ați vedeă, cât de mult se rușinează, când mă uit la ea!

Comandanții aprobară, clătinându-și capetele, iar Bilbo râse, cu ironie amară:

— Vedeți-l, își închipue, că e îndrăgită de el!

Holofern râse și el, fericit:

— Nici nu va fi îndrăgită de tine, nebunule, căci ești aşa de pocit, încât și catării zbiară după tine, când treci pe ulițele Babilonului!

În corturile învecinate s'auziau râsete înfundate:

— Să trăiască Serpalantis!

— Ai perdit!

Rabsaris spuse:

— Principii joacă cubi.

— Zece auri — s'auzi glasul de afară.

Holofern zise:

— E glasul lui Tompar.

Alt glas:

— Ai perdit!

Urmă o clipă de tacere, apoi glasul răzbătu iarăș:

— O sută de aur!

Sarezer zise:

— Glasul acesta e, într'adevăr, al lui Tompar.

— Ce interesant e, să-i asculți din depărtare, — adause Holofern. — Se resimte agitarea din glasuri.

Iarăș se auzi glasul celalalt:

— Ai perdit.

S'auzi zgromot, ciocniri de păhară.

— Las' să-și petreacă și ei:

Sarezer zise lui Bilbo:

— Tu invidiezi succesul lui Holofern, pentru a ceea spui atâtea prostii despre femeea cea frumoasă...

— O miie de aur!

— Chemați-l aci pe bietul bătrân — zise Holofern — altcum haimanalele acele îi iau toți banii...

Vagao ești să-l cheme pe Tompar, și Rabsaris zise, după ce înghiți zdravăn din cupă:

— Stăpâne, ai dreptate! Femeea aceasta e, într'adevăr, întruparea virtuții. Cât e de cucernică! În zori de zi trece cu servitoarea prin tabăra carelor, la fântână, se spală, îngenunchiază și se roagă, până ce apare pe cer chipul biruitor al zeului Samas...

Bilbo îl întregi:

— O femeie, care se încină cu atâta cucernicie Dumnezeului ei, nu poate fi trădătoare de neam! Ea ne va conduce doar, pe cărări ascunse? Minciună! Totul e minciună, afară de un singur lucru: că voi, bunii mei domni, sunteți nebuni cu totul...

Le întoarse spatele, căci nebunul are totdeauna oroare de nebuni...

XXXII.

Povestea cercelului de aur.

Samas, zeul Soarelui, își îndreptase privirile a-prinse, probabil, spre altă stea, căci căldura nu mai era aşa de nesuferită, în valea Esdrelonului.

Deodată cu încetarea nădufului, asirienii cei negri eșiră din corturi și începură să-și petreacă și ei în vreme ce comandanții beau în cortul lui Holofern și aurii zuruiau în cortul principilor.

Unii se întinseră în iarbă și începură să se joace cu cubii. Jucau cu piese de broz, dar unii își cercau norocul și cu juvaeruri de argint și aur.

Alt grup atârnă o sfoară de două lănci înfipte în pământ, sărind peste ea cu ajutorul unor prăgini lungi; alții se întreceaau în fugă. Era o mișcare aprinsă în întreagă tabăra.

În altă parte a taberii se îngrămadiră mai mulți

în jurul unui soldat asirian, care cântă cu glas frumos cântece monotone și melancolice:

Hei Eufrat, hei Eufrat,
Mă gândesc la tine cu inima strânsă,
Mă gândesc la tine.

Un glas profund cântă:

Lacrimi nenumărate...
Căți Asiriene nu te vor mai revedea,
Niciodată...

Un glas jalnic se desprinse din cor:

Plâng și eu...
Am avut, în taină, iubită
În Babilon.

Glasul soldatului asirian răzbătu iarăș:

Îl voiu duce;
Mărgele strălucitoare îl voiu duce,
Căci îl sunt dragi.

Iarăș se auziră glasuri posomorâte:

Le voiu aruncă
Plângând înainte-i și o voiu blăstămă-o
Voiu blăstămă-o...

Cântarea se perdă într'un suspin:

O, Duminezeul meu,
În ale cui brațe voiu găsi-o
Pe iubita mea?...

Și în vreme ce cântau și povestea despre fetele brune ale Babilonului, unul dintre jucătorii cu cubii câștigase o mulțime de bucăți de bronz, argint și aur, mai ales dela un luptător cu numele Nuofer. Aceasta își scoase din ureche și cercelul de aur și îl puse în joc.

Îl perdă și pe acesta, dar Baldaros, jucătorul norocos, adunându-și câștigul, jocul se încheie.

— Ascultă, Nuofer, tu ești un povestitor dibaciu, și dacă spui o poveste frumoasă îți redau cercelul.

Nuofer ținea foarte mult la cercel și se învoia să spună o poveste, dacă îl redă.

— Iați-l... — zise Baldaros și se întinseră cu toții pe pântece, ca să asculte povestea.

Acesta își atârnă iarăș cercelul și suspină:

— Povestea mea istorisește despre Semiramida, a cărei glorie e scrisă în tablă de piatră. Povestea mea glăsuește despre regina, care a poruncit să se scrie despre ea în tablele de piatră următoarele:

„Firea mi-a dat trup de femei, dar faptele mele mă ridică alături de cei mai glorioși bărbați. Stăpâneșc împărăția lui Ninos, ce se întinde dela hotarul apusean până la râul Indus, spre sud până la țara smirnei și a tămâiei, iar spre nord până la poporul Sacilor. Înainte de stăpânirea mea, Asirienii încă nu văzuseră marea, eu am văzut nouă mări și ele sunt aşa de îndepărtate, încât omul abia poate ajunge la ele. Eu am silit râurile să-și schimbe alvia după dorința mea și le-am dat drumul numai pe unde puteau fi de folos. Am schimbat pământurile sterpe în câmpii roditore, căci le-am udat cu apa râurilor mele. Am ridicat fortărețe ireducibile, am deschis drumuri peste stânci inaccesibile, în locuri pe cari mai înainte le în-

cunjurau și fiarele. Cu toată munca aceasta am avut destul răgaz și pentru plăceri și pentru prietini...“

Nuofer se opri, observând cu un zimbet, cum ochii ascultătorilor scântează de bucurie, la amintirea numelui glorios al legendarei regine asiriene.

O Semiramidă... — suspină unul și Nuofer, propindu-se pe cotul săngheros, începând să povestească cu ochii închiși pe jumătate, cu fantasia lui aprinsă, celebra legendă a Semiramidei.

1. În grădina aeriană.

Semiramida era culcată pe canapeaua din fir de aur în boschetul ei de roze. Alături arbori minunați își împrăștiau miresmele, și o apărau cu umbra lor de arșița soarelui. La picioarele ei erau slavele de o frumusețe rară, fetele regilor învinși, pe cari le-a adus din toate părțile lumii în puternicul Babilon, ca pradă din războaie. Ele cântau mulțum, întovărășindu-și cântecul cu muzica domoală a harfei cu șapte coarde; Semiramida, în mijlocul fecioarelor alese, era ca luna între stele.

Părul ei mai negru ca noaptea, cădea în valuri bogate, ca un râu întunecat, în vreme ce ochii ei mari visători răzbăteau în ramii cu flori roșii ai arborilor, spre golul zimbitor. Și cum stă în nemîșcare, cântul și muzica harfelor se stinse ca un suspin și slavele se depărtără cu pași grăbiți, știind prea bine, că văduva regelui Ninos nu are lipsă de serviciile lor, când privește aiurită, cu ochii ei mari și visători, spre cerul fără margini...

O rază de soare pătrunse prin ramuri, oprindu-se aprinsă, pe trupul ei de alabastru ce tresărea din când în când în mod tainic. Adieri de vînt veniau în boschetul de roze, măngăindu-i trupul, miroitor de nard, ca niște mâni îndrăgostite și Semiramida suspină...

Se lăsa răpită de gânduri de dragoste. Îl era dor de cineva, a cărui îmbrățișare să fie puternică, a cărui sărut să fie de flacări și a cărui sânge să fie roșu, ca mantia de purpură a regilor, sau ca rubinul... căci trebuie să moară acela, pe care ea îl sărută, trebuie să moară după clipa plăcerii, după cum au murit întotdeauna, acei fericiți muritori, cari au văzut uitarea de sine a puternicei Semiramide...

Copacii cu frunzele mari răspândiau miresme îmbătătoare. Sufletul Semiramidei începând să se îmbete. Suspină adânc, cu dorință de dragoste. I se pără, că un altul încă suspină tot aşa, întrun ungher...

— urmează —

Abonații noștri restanțieri sunt rugați ca să reînoiască abonamentul fără amânare.

FLORI DE-O ZI

S'a încheiat pacea...

S'a încheiat pacea în Balcani. Turcii au ieșit înfrânti din luptă, iar popoarele balcanice istovite, prăpădite. În țara învinsului, ca și în țările celor învingători se scurge multimea cernită. Marea majoritate este a văduvelor și a orfanilor. Câmpii nelucrate, uzinele închise aşteaptă brațele omenești. Ele vor lipsi încă multă vreme de aci încolo. Pacea s'a încheiat în Balcani.

Ea s'a încheiat în o parte și amenință să fie tulburată în altă parte. Între aliații creștini a izbucnit rivalitatea. Era și de prevăzut. Când e vorba de sânge și de distrugere, oamenii se înțeleg mai ușor între dânsii decât la împărțeală. Duhul răului e unanim, dar spiritul proprietăței e cărcotaș. Așa a fost în toate timpurile și tot așa va fi și după noi. Omul e om și războiul e elementul său indispensabil.

Pacea s'a încheiat în Balcani. Imi aduc aminte când a început războiul, pe la începutul lui Octomarie. Neamurile coalizate luaseră în numele crucii armele împotriva vecinilor lor musulmani. Armatelor lor vibrau de dorința de a se măsură cu închinătorii Profetului. Sunt aproape o miie de ani decând au pornit înspre răsăritul îndepărtat, mândrele cete de cruciați. Ce deosebire găsim noi între trupele din Balcani și paladinii lui Godefroy de Bouillon sau aceia ai lui Ricard Inimă-de-leu? Doar armele, limba, costumul și pretextele erau schimbate. Acestea sunt însă elemente superficiale. Pornirea sufletească e aceeași. Sute și mii au fost în istorie pretextele ciocnirilor între oameni; ele n-au fost și nu sunt în realitate decât deghizările nenumărate ale instinctului neclintit, veșnic, imperios și obscur care-i mâna pe oameni a se extermină între dânsii, după legea misterioasă care ne guvernează, și împreună cu noi fiarele din codru, microbii din picătura de apă și plantele cari scânteiază în valurile de eter.

Cea mai bună dovadă că războiul este firesc, îl găsim în ten-

ziunea inconștientă a popoarelor cari assistă ca spectatori la luptele dintre două sau mai multe neamuri. Ori cât de departe am fi de teatrul războiului, el are darul de-a ne escita. O nervositate ciudată ne cuprinde, un dor de luptă obscur dar pătimăș. Ciocnirile dintre oameni sunt totdeauna pătimășe. Ele aduc la suprafață, de sub stratul fragil al ideilor adoptate, instinctul strămoșesc al distrugerei, așa cum îl simte individul luat în parte la o luptă între doi semeni ai săi. Sforțările adversarilor ne fac să ne încordăm mușchii, să strângem pumnii fără de voe, și cu greu ne stăpânim atunci pornirea de a ne avântă și noi în mijlocul aventurei.

Și îmi zic, la veste că în Balcani s'a încheiat pacea, că un alt război, că alte războaie nu vor întârziă de a izbucni în lume. Unde? Când? Nu știu, dar ele vor avea loc. Pe pământul nostru bătrân, fecund și răbdător a căzut doar de când îl stăpânesc oamenii, atâta sânge! Un sânge nou îl va stropi în decursul anilor și a veacurilor. Și vor fi lupte noi, se va încheia pacea, omenirea își va face iar iluzii, că războiul a încetat, și alte războaie vor distrugă aceste iluzii. Ne frământăm și ne vom främântă veșnic cu balastul păcatului strămoșesc aninat de grumazi... C.

□ □ □

Colonelul Redl...

De patrusprezece ani de zile a trădat sistematic tainele militare ale armatei austro-ungare, căreia îi aparținea, și niciodată n-a fost trasă la îndoială corectitatea și cinstea lui de soldat. E de neînchipuit, cum omului acestuia îi reușise să vândă pe bani scumpi cele mai bine păzite secrete, dacă te gândești cu câtă precauțione, cu câtă teamă se grijesc teancurile acelea de hârtii pe cari stă scris doar un singur cuvânt: *secrete*. Numai cei mai eminenți ofițeri, cei mai buni între cei buni, pot răsfoi din când în când aceste manuscrise, în credința cărora cătră patrie și dinastie nime nu cutează cără macar să se îndoiască. Unul din aceștia părea colonelul Redl, unul din cei mai buni între buni și acum când s'a dovedit, că a fost cel mai mare trădător, dintre cății cunoște istoria militară a monarhiei austro-ungare, e firesc, ca toată lumea interesată

să rămâie paralizată pe un moment. Un suflet din cele mai murdare, colonelul acesta a vândut unei puteri strene cu gânduri dușmane, toate mișările armatei austro-ungare, toate tainele ei, uitând, că vine vieți a zeci și sute de mii de soldați și zdruncină existența tot atâtă copii, cari ar fi putut rămâne orfani după părinții lor chemați la oaste. Pentru ban, colonelul acesta a fost în stare să se facă celebru de cea mai mare mărșăvie omenescă și de cel mai mare păcat posibil, de păcatul trădării. Dacă în atmosferă încordată din primăvară, s'ar fi declarat războiu între Rusia și Austro-Ungaria, oastea monarhiei ar fi fost zdrobită cu desăvârsire — cum se spune — și astă numai pentru că s'a aflat un Redl mizerabil, care să vândă dușmanului toate îndrumările date armelor din Galia și întreg aranjamentul acestora...

Când s'a descoperit trădarea aceasta atât de condamnabilă, trădătorul și-a tras un glonț, scăpând astfel de judecata lumească. Lumea însă a rămas și pe mai departe plină de nedumerire, iar presa a cerut o revizuire a ofițerilor din statul major, o selecționare mai riguroasă a lor, ca să nu se mai poată întâmplă în viitor trădări de felul acesta. Din prilejul acesta s'a arătat totodată, că ce slab e întocmīa monarhia austro-ungară pentru spionaj și că rolul ei în privința aceasta se reduce numai la apărarea propriu zisă împotriva spionilor streini. Rusia de pildă cheltuie anual sute de milioane cu cancelaria de spionaj, care are agenți în toate statele și pe cari îi plătește cu zeci și sute de mii pentru tainele militare ce i le pot comunica. Politica aceasta e de cea mai mare însemnatate posibilă, pentru că Rusia, cu oricare stat s'ar încurca în războiu, are cele mai mari sanze de izbândă, fiindu-i prin spionaj înainte cunoscute mișările și numărul armatei strene ce s'ar trimite împotriva ei...

Și e dureros, că aproape în toate armatele se află ofițeri de tagma lui Redl, cari pentru că poată cheltui sume enorme în plăceri păcătoase cu femei ușuratice, sunt în stare să vândă soartea țării. E un nenoroc pe semne, care urmărește întreagă viață de pe rotogolul acesta. S. B.

□ □ □

Imigrările americane

Stim cu toții cu ce înverșunare a început guvernul Statelor-Unite să opreasă imigrările în Uniune. Problema aceasta Americanii nu au

pus-o numai față de Japonezi, dar și față de Europeni. Etichetele de „undesirable“ cu cari resping ei în fiecare zi și fără motive serioase pe acei cari debarcă în țara lor, se înmulțesc în mod nelinișitor. Chestiunea aceasta ne privește foarte de aproape pe noi, Români transilvăneni. Si credem interesat să menționăm un studiu frumos publicat în această privință în *North American Review* sub semnatura reverendului Perey Stickney Grant.

Părerea acestui autor este, că America a devenit, nu leagănul unei rase noi după cum se pretinde, ci mormântul unei rase vechi. Amalgamarea socială îi pare „problema eroică“ a vremurilor noastre. Guvernul Statelor-Unite nu trebuie să-și închidă granițele față de streini, căci are nevoie de ei pentru a pune în valoare bogățiile țărei. Este de-asemenea nedrept ca el să admită numai imigranți de o anumite naționalitate. Ceea ce i-ar fi admis să respingă sunt numai bolnavii și analfabetii. Dar e trist și mâhnitor, când el refuză ospitalitatea celor, cari vin dintr-o țară unde libertatea nu există, și cari sunt în foarte multe cazuri niște exilați.

Desigur, că le vine foarte greu Americanilor să asimileze mulțimile pestrițe de astăzi, aşa de streine imigranților anglo-celți de odinioară. Cu toate acestea, ea este necesară și posibilă. Asimilarea să se facă prin căsătorii micste, printr-o educație școlară dată în comun, prin exercițiul drepturilor politice. Ceeace dovedește că asimilarea aceasta se produce de pe acum, este faptul că în regiunile unde o rasă anumită predomină prin numărul și calitățile ei, nu se poate constată totuș nici o suprematie socială. Savanții cred, pe de altă parte, că încrucișările crează individualități superioare acelora ale autorilor lor. Profesorul Franz Boas spune, că el nu se teme de efectul amestecării raselor din America. Mulți oameni mari au fost niște corcitură: Alexandru Dumas (alb și negru), Alexandru Hamilton (francez și englez), Lafcadio Hearn (grec și irlandez), Du Maurier, Saint-Gaudens, Dante, Gabriel Rossetti aveau strămoși de origini diverse, iar în Robert Browning a curs sângele a patru rase.

Imigranții și descendenții diferitelor rase cari trăesc în Statele-Unite, urmează reverendul Grant, sfârșesc curând prin a se imbiba de ideile democratice americane.

Dela 1899 până la 1910, rasele cari au furnizat un mai mare număr de imigranți au fost Ovrei și Slavii. Popoarele dela nordul și răsăritul Europei sunt toate asimilabile. F. M.

□ □ □

Gh. Voina: Păcate.

Nu înțelegeam, pe lângă toată truda, că de ce dl Gh. Voina și-o fi botezat volumul de versuri: *Păcate*. Si-am început să-l citesc cu multă indulgență, cu multă bunăvință, ca doară-doară voiu descoperi în întreg volumul ceva, un semn macăr, care să justifice numirea aceasta sigestivă.

...*Păcate*, hm, mi-am zis — când am luat volumul în mâna — acesta trebuie să fie ceva atrăgător, frumos, captivant, ca înșuș păcatul. Sentimentele ce le-am putut descoperi în versurile lui Gh. Voina însă nu purtau nici o pecete macar a păcatului, aşa cum îl înțelegem noi muritorii de rând. Si când am rămas în felul acesta despoiat de iluziile pe cari le anticipasem volumului *Păcate*, — am început să frunzăresc distras filele pentru a doua-oară, de data aceasta nu mai mult ca un cîtitor indulgent, ci că omul care vrea să-și tălmăcească o numire ciudată, absolut nejustificată. Si cum petrecem cu ochii versurile schilave ale lui Gh. Voina simțiam, că începe să mi se facă lumină în minte. Când am frunzăzit întreg volumul, trecând cu ochii peste versuri de felul acestora:

„Intr'un album...
„Trei pagini albe,
„Trei rânduri scrise 'n fugă,
„Trei rânduri parfumate,
„Trei lacrimi,
„Trei imagini,
„Trei fire de cosițe
„Cu-o panglică 'nodate...
„Ca note discordante:
„Ei doi
„Si un trifoi
„Trifoi cu patru foi...“ —

când am cetit — cum spun — cu diuiul versuri de velul acestora, mi s'a făcut lumină în minte și-am înțeles că versurile lui Gh. Voina, sunt nu *Păcate*, ci *Crime...* literare.

R. M.

Scrisori dela Redacție

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Endimian. Poezia dtră nu se poate publică.

Gg. G. F. „Cultul trecutului“ nu poartă timbrul revistei noastre și de aceea nu o putem folosi.

D. N. „Visul unui dorobanț“ ca lucrare stilistică începătoare are cele mai bune calități, compoziția însă e în măsură mare influențată de Satira III-a a lui Eminescu. Încercați-vă puterile în concepții originale și avem toată credința, că ne veți putea da lucrări pe deplin reușite, pe cari le vom publica cu placere. Epigramele le-am predat la destinație.

I. M. 312. Răspundem pe scurt aci la întrebările dtră, comunicându-vă, că poezia trimisă e nesuccesă, ca formă mai ales. Versurile ca limbă sunt aproape prozaice și ca să puteți scrie o poezie publicabilă, va trebui, că înainte de toate să ţiți versifică fără greșală.

Ionel din S. Am cetit cu luare aminte versurile trimise, dar n-am aflat nici una publicabilă. Vre-o foaie poporala poate v-ar putea face hatârul să le publice, la noi însă nu se poate.

Miorița C. Dela dumneavoastră am publicat versuri mai bune, pe acestea prin urmare nu le putem publica.

E. T. D. Regretăm mult, că nu vă putem împlini dorința.

V.-Albești. Vă rugăm, să binevoiți a ne trimite numai versuri, pe cari nu le publicați și în altă parte, căci altfel refuzăm publicarea lor.

C U P R I N S U L :

Eugen Vancu: Dela New-York la Niagara, impresii.

H. Dăscălescu: Cântec, poezie.

I. Chiru-Nanov: Cărare nouă, proză.

M. Săulescu: Fragment din poemă „Capitala“, poezie.

Adr. Corbul: Viața la Paris, proză.

I. N. Pârvulescu: Cântec, poezie.

Lázár-Ciura: Floarea Betuliei, roman.

FLORI DE-O ZI:

C.: S'a încheiat pacea...

S. B.: Colonelul Redl.

F. M.: Imigrările americane.

R. M.: Gh. Voina: „Păcate“.

SCRISORI DELA REDACȚIE

ILUSTRĂRII

O guvernantă

care vorbește perfect românește și nemțește află aplicare pe lunile Iulie și August, pe lângă condiții favorabile.

Adresa o dă admin. „Cosinzenii“.

„TIPOGRAFIA NOUĂ“ I. MOTĂ, ORAȘTIE

EDITURA: „LIBRARIEI NAȚIONALE“ S. BORNEMISA

Prețul unui exemplar 24 bani.

— Pentru străinătate 40 bani. —